

“เตือนขานาระวังหนอนห่อใบข้าว”

ปีที่ ๙ ฉบับที่ ๑๒ เดือนสิงหาคม ๒๕๖๒

ในขณะนี้บางพื้นที่เกษตรกรปลูกข้าวไปแล้วประมาณ 30-60 วัน และบางพื้นที่เริ่มปลูกข้าว ประกอบกับบางพื้นที่มีฝนตก ช่วงนี้เกษตรกรควรเฝ้าระวังการระบาดของ หนอนห่อใบข้าว *Cnaphalocrocis medinalis* (Guenee) ตัวเต็มวัยเป็นผีเสื้อกลางคืนปีกสีน้ำตาลเหลืองมีแถบสีดำพาดที่ปลายปีก ตรงกลางปีกมีแถบสีน้ำตาลพาดขวาง 2-3 แถบ ขณะเกาะใบข้าว ปีกจะหุบเป็นรูปสามเหลี่ยม มักเกาะอยู่ในที่ร่มใต้ใบข้าว เพศผู้ตัวจะเล็กกว่าเพศเมียเล็กน้อย เพศเมียวางไข่เวลากลางคืน ประมาณ 300 ฟองบนใบข้าว ขนนานตามแนวเส้นกลางใบและสามารถมองเห็นด้วยตาเปล่า ระยะตัวเต็มวัย จะหลบซ่อนบนต้นข้าวและวัชพืชตระกูลหญ้าในเวลากลางวัน และจะบินหนีเมื่อถูกรบกวน

วงจรชีวิต

ระยะไข่ 4-6 วัน

ระยะหนอน 15-17 วัน

ระยะดักแด้ 7 วัน

ระยะตัวเต็มวัย 10 วัน

พืชอาหาร

- ❖ ข้าว ข้าวป่า หญ้าข้าวนก หญ้าคา หญ้าชันกาด หญ้าไซ หญ้าตีนกา หญ้าตีนนก

ลักษณะการเข้าทำลาย

- ❖ ผีเสื้อหนอนห่อใบข้าววางไข่ตั้งแต่ข้าวยังเล็กที่ใบอ่อน ใบที่ 1-2 จากยอด
- ❖ ตัวหนอนจะแทะผิวใบข้าวส่วนที่เป็นสีเขียว ทำให้เห็นเป็นแถบยาวสีขาวขนานเส้นกลางใบ พืชสังเคราะห์แสงลดลง
- ❖ หนอนจะใช้ใยเหนียวที่สกัดจากปาก ดึงขอบใบข้าวทั้งสองด้านเข้าหากันเพื่อห่อหุ้มตัวหนอนไว้ หนอนจะทำลายใบข้าวทุกระยะการเจริญเติบโตของข้าว
- ❖ ระยะข้าวออกรวงหนอนจะทำลายใบธงซึ่งมีผลต่อผลผลิตเพราะทำให้ข้าวมีเมล็ดลีบ น้ำหนักลดลง
- ❖ พบระบาดในนาเขตชลประทาน โดยเฉพาะแปลงข้าวที่ใส่ปุ๋ยอัตราสูง

ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืชจังหวัดสุพรรณบุรี ได้แนะนำการป้องกันกำจัดดังนี้

๑. หนอนห่อใบข้าวจะระบาดรุนแรงในแปลงที่ใส่ปุ๋ยไนโตรเจนสูง ๆ ควรใส่ปุ๋ยยูเรียไม่เกิน ๑๐ กิโลกรัมต่อไร่ แบ่งใส่ปุ๋ยในช่วงข้าวกำลังเจริญเติบโต และลดปริมาณปุ๋ยที่ใส่ โดยปุ๋ยสูตร ๑๖-๒๐-๐ ใส่ไม่เกิน ๓๐ กิโลกรัมต่อไร่
๒. ควรมีการกำจัดวัชพืชบริเวณรอบแปลงนา เพื่อป้องกันการขยายพันธุ์ของหนอนห่อใบข้าวในพืชอาศัย
๓. หนอนห่อใบข้าวมีศัตรูธรรมชาติ เช่น แตนเบียน แมงมุม แมลงปอ ตัวง่า กบ หากพบหนอนห่อใบข้าวระบาดเพียงเล็กน้อย จึงไม่ควรใช้สารเคมีฉีดพ่น เพราะจะทำให้ศัตรูธรรมชาติตายแล้วทำให้หนอนห่อใบข้าวระบาด
๔. ใช้วิธีกล เช่น ใช้กับดักแสงไฟล่อตัวเต็มวัยของผีเสื้อหนอนห่อใบข้าว หรือตัดใบข้าวที่งามแล้วเผาใบทิ้งเพื่อลดการระบาด
๕. ใช้สารสกัดสะเดา เมื่อพบการทำลายของหนอนห่อใบข้าวระยะแรกๆ ฉีดพ่นเฉพาะบริเวณที่พบการทำลายเท่านั้น อัตรา ๘๐ - ๑๒๐ ซีซี/ น้ำ ๒๐ ลิตร ผสมสารจับใบ ฉีดช่วงเย็น อย่างต่อเนื่อง ๒ - ๓ ครั้ง ทุก ๕ วัน
๖. หากจำเป็นต้องการใช้สารเคมีกรมการข้าว แนะนำให้ใช้สารฆ่าแมลงประเภทดูดซึม เช่น เบนซิลแทป (แบนคอลล ๕๐% ดับบิวพี) อัตรา ๑๐-๒๐ กรัม/น้ำ ๒๐ ลิตร, ฟิโปรนิล (แอสเซนต์ ๕% เอสซี) อัตรา ๓๐-๕๐ ซีซี/น้ำ ๒๐ ลิตร, คาร์โบซัลเฟน (พอสซ์ ๒๐%อีซี) อัตรา ๘๐-๑๑๐ ซีซี/น้ำ ๒๐ ลิตร เฉพาะพื้นที่ที่มีใบถูกทำลายจนเห็นเป็นรอยขาวๆ